

§ 4

Biblioteksplan 2016-2020

Dnr 1.1/2591/2015

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från ordförande Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl (MP) och Ann Mari Engel (V) med ersätтарыttrande från Sofia Lundin (Fi):

- Att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag till beslut.
- Att därutöver anföra:

Stockholmarnas tillgång till kultur och eget kulturskapande ska öka. Förslaget på ny biblioteksplan visar hur biblioteken spelar betydande roller i detta och stadens övergripande arbete i linje med vision 2040 – Ett Stockholm för alla.

Stockholms bibliotek är och ska vara öppna institutioner som gynnar demokrati och gemenskap samt bidrar till kunskap och läsning.

Biblioteken är och ska också vara inkluderande och utvecklas i nära dialog med stockholmare och samarbetspartners. Vidare ska skolbibliotekens roll stärkas och folkbiblioteken nå fler.

Biblioteksplanen ligger till grund för bibliotekens fortsatta målgruppsarbete. Biblioteksverksamheternas breda utbud möjliggör något angeläget för alla förutsatt att tilltalet är det rätta, vid rätt tidpunkt och på rätt plats. Vi ser särskilt fram emot utvecklingen av det rörliga biblioteket samt uppdragsbiblioteken, med dess möjligheter till nya former av uppsökande verksamhet, exempelvis samarbeten med förskolor, kriminalvård, arbetsplatser och äldreboenden samt genom spontana besök av biblioteket på platser där människor rör sig.

Då biblioteksplanen avser stadens samlade biblioteksverksamhet ser vi fram emot en bred remittering av ärendet och därmed värdefulla inspel från stadsledningskontoret, nämnder och bolag innan planen antas av fullmäktige. Biblioteksverksamhet har stor betydelse för exempelvis äldreboende och förskolor samtidigt som den är beroende av en rad andra nämnders beslut och förhållningssätt kring exempelvis stadens IT-struktur och stadsdelars trygghetsarbete.

Biblioteken är en central resurs i stadens arbete för ett Stockholm för alla.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2016-02-18.

Sammanfattning

Förslaget till biblioteksplan har tagits fram genom ett inkluderande arbetssätt, där stor tonvikt har lagts vid medarbetarnas deltagande,

främst inom Stockholms stadsbibliotek, som hållit i arbetet.

Här är världen större – biblioteksplan för Stockholms bibliotek 2016-2020 innefattar, utöver bakgrundsbeskrivning och styrande lagstiftning, områdena mission, inriktning och kärna, utvecklingsområden för folkbiblioteken samt målbild för skolbiblioteken.

Missionen för Stockholms stads bibliotek lyder: I biblioteket tar människan makt över språk, fantasi och kunskap. Här är världen större.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Roger Mogert (S) föreslår att kulturnämnden beslutar enligt förslag från Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl (MP) och Ann Mari Engel (V) med ersättaryttrande från Sofia Lundin (Fi) (se beslutet)
- 2) Rasmus Jonlund m.fl. (L) med ersättaryttrande av Ulf Lönnberg (KD) föreslår att kulturnämnden beslutar enligt kulturförvaltningens förslag:
 - Att nämnden godkänner förslaget till biblioteksplan
 - Att ärendet hemställs till kommunfullmäktige
- 3) Kristina Lutz (M) föreslår att kulturnämnden beslutar enligt följande:
 - Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
 - Att uppdra åt kulturförvaltningen att komplettera biblioteksplanen 2016-2020 enligt vad som anförs nedan

Stadens bibliotek är mycket populära och fyller en viktig funktion inom kulturen såväl som i utbildningssyfte. För att stadens bibliotek även framöver ska vara centrala i stadens kulturverksamheter och bland stockholmarna, är det också viktigt att de upplevs som moderna och i takt med tiden. Det är därför positivt att staden, genom ett inkluderande arbetssätt, tagit fram en ny biblioteksplan för de kommande åren för att uppdatera verksamheterna.

Vi vill dock gärna se att tillgängligheten till stadens biblioteksverksamheter ska öka genom förbättrade öppettider, men också genom att bredda e-boksutlåningen.

Under de senaste åren, innan maktskiftet i staden, satsade Alliansen på att

tillgängliggöra stadens bibliotek, bland annat genom att inrätta de så kallade tunnelbanebiblioteken. Dessa finns idag i anslutning till flera tunnelbanestationer i Stockholm. Det är en positiv utveckling, men vi kan ännu mer. Idag öppnar de ordinarie biblioteken först klockan tio, då många stockholmare redan är på jobbet eller i skolan. Det skulle därför underlätta vardagspusslet om biblioteken hade morgonöppet med start från klockan sju. Det måste vara möjligt för stockholmarna att låna böcker eller besöka biblioteken innan jobbet, skolan eller förskolan. Därför vill vi att kulturnämnden ska inleda ett pilotprojekt med morgonöppna bibliotek, där fokus ska vara bibliotek som ligger i anslutning till större knutpunkter som t ex Medborgarplatsen, Gullmarsplan, Kulturhuset, Fridhemsplan, Alvik eller Brommaplan. Vi tycker även att man bör undersöka möjligheten att utöka öppettiderna kvällstid.

Vi saknar även resonemang om hur Stockholms stad ska klara av att upprätthålla lag och ordning på stadens bibliotek. Under det senaste året har ett flertal av stadens bibliotekverksamheter fått stänga till följd av omfattande ordningsstörningar. Detta drabbar dessvärre både personal och de biblioteksbesökare som vistas på biblioteken, och försämrar kraftigt tillgängligheten för alla. Vi har länge drivit på för att staden ska kunna ta in ordningsvakter för att förebygga oroligheter och förhindra ordningsstörningar. Trots att kulturnämnden verkar vara överens om att ordningsfrågan är viktig när vi diskuterar tillgängligheten till stadens bibliotek, finns inga som helst förslag till åtgärder i den nya biblioteksplanen, vilket är mycket olyckligt.

Att biblioteksutbudet går att nå även digitalt är avgörande för ökad tillgänglighet. Det finns människor som av olika anledningar inte har möjlighet att besöka biblioteken fysiskt, och då är det viktigt att det finns möjlighet att nå biblioteksverksamheterna på distans. Däremot är det fortfarande dyrt för staden att låna ut e-böcker, vilket grundar sig i dyra upphovsrättsavtal. Vi anser att staden bör se över möjligheten att omförhandla avtalen i syfte att få ner kostnaderna och i förlängningen också öka utlåningen av e-böcker

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl (MP) och Ann Mari Engel (V) med ersättaryttrande från Sofia Lundin (Fi).

Reservation

Rasmus Jonlund m.fl. (L) med ersättaryttrande av Ulf Lönnberg (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för förvaltningens förslag.

Kristina Lutz (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt eget förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Rasmus Jonlund m.fl (L) med ersättaryttrande från Ulf Lönnberg (KD) enligt följande:

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras. För oss liberaler är biblioteken ryggraden i bildningssamhället.

Vi håller med om mycket av det som presenteras i den nya biblioteksplanen, inte minst delarna om det ökade behovet av digitalisering på biblioteken. Den digitala utvecklingen är något positivt som bör bejakas. Moderna bibliotek ska maximera sitt läsfrämjande uppdrag i både det digitala och fysiska rummet.

Biblioteksplanen för 2016-2020 lämnar dock en del att önska. Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Stockholms bibliotek rapporterade under första halvåret 2015 lika många incidenter av våld, hot och trakasserier som under hela 2014 enligt siffror från kulturförvaltningen. Det handlar inte om bara folk som pratar ”för högt” utan också om reella hot och brott. Lika lite som vi ska acceptera att människor blir utsatta för våld, hot och trakasserier på torget kan vi naturligtvis göra det på biblioteket. Bibliotek ska vara trygga för alla, oavsett stadsdel. Hot och våld ska aldrig accepteras och bibliotekspersonal måste känna att de får ett fullgott stöd av arbetsgivaren i detta. Det är en självklarhet för varje liberal.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censurens vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss liberaler är det självklart att biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.